

رابطه بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی با آگاهی بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی

فاطمه مهرورز*

محمد مرفوع**

چکیده

تحقیق حاضر، به تبیین رابطه بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی با آگاهی بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی و همچنین نقش قابلیت مقایسه صورتهای مالی در انعکاس اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت و اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت در قیمت سهام دوره جاری می پردازد. قلمرو زمانی این تحقیق برای دوره ۴ ساله از ابتدای سال ۸۶ لغایت پایان سال ۸۹ بوده و نمونه تحقیق شامل ۸۵ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. البته از داده های سال های ۸۳ تا ۸۶ و ۹۰ تا ۹۲ نیز برای محاسبه برخی متغیرهای تحقیق استفاده شده است. در این تحقیق، برای تحلیل های آماری از رگرسیون های چند متغیره استفاده شده است. از چهار متغیر اندازه، رشد، نوسانات سود و زیانده بودن شرکت به عنوان متغیرهای کنترلی استفاده شده است. بر اساس یافته های تحقیق، بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی و آگاهی بخشی قیمت سهام رابطه مثبت وجود ندارد و قابلیت مقایسه صورتهای مالی به انعکاس اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت و انعکاس اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت در قیمت سهام دوره جاری کمک نمی کند.

واژگان کلیدی: قابلیت مقایسه، آگاهی بخشی قیمت، ضریب واکنش سودهای آتی، سود خاص شرکت.

* دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه علامه طباطبایی (نویسنده مسئول) mehrvarz.fl115@yahoo.com

** استادیار گروه حسابداری دانشگاه علامه طباطبایی

مقدمه

تصمیم‌گیری‌های استفاده‌کنندگان همواره شامل انتخاب بین فرصت‌های جایگزین می‌باشد. در نتیجه، اطلاعات یک واحد گزارشگر زمانی سودمندتر خواهد بود که بتوان آن‌ها را با اطلاعات مشابه سایر واحدها و با اطلاعات مشابه همان واحد برای دوره‌های دیگر مقایسه نمود (FASB و IASB، ۲۰۱۰). قابلیت مقایسه یکی از خصوصیات کیفی اصلی مرتبط با ارائه اطلاعات است که بر مفید بودن اطلاعات می‌افزاید. طبق بیانیه شماره ۸ FASB و چارچوب مفهومی گزارشگری مالی IASB (۲۰۱۰)، قابلیت مقایسه، قابلیت تأیید، به موقع بودن و قابل فهم بودن ویژگی‌های کیفی هستند که سودمندی اطلاعاتی را که مربوط هستند و به طور صادقانه ارائه شده‌اند را افزایش می‌دهند.

قابلیت مقایسه ویژگی است که به استفاده‌کنندگان در شناسایی و درک شباهت‌ها و تفاوت‌ها کمک می‌نماید، هزینه کسب و پردازش اطلاعات را کاهش و کمیت و کیفیت کلی اطلاعات موجود در مورد شرکت‌ها را افزایش می‌دهد (دی فرانکو^۱ و همکاران ۲۰۱۱) و موجب تخصیص کارای سرمایه می‌شود (چن^۲ و همکاران، ۲۰۱۳). از دیگر مزایای قابلیت مقایسه، می‌توان به این موارد اشاره کرد: افزایش کیفیت اطلاعات در دسترس و در نتیجه آن افزایش پوشش تحلیلگران و دقت پیش‌بینی آنان و کاهش پراکندگی پیش‌بینی آن‌ها (هورتن^۳ و همکاران، ۲۰۱۳؛ لنگ^۴ و همکاران، ۲۰۱۰)، افزایش نقدشوندگی و حجم معاملات سهام و انعکاس بیشتر اطلاعات خاص شرکت در بازده دوره جاری (بارت^۵ و همکاران، ۲۰۱۳) و کاهش مزایای ناشی از استفاده از اطلاعات محرمانه (بروچت^۶ و همکاران، ۲۰۱۲).

با توجه به مفهوم کارایی بازار اوراق بهادار، تمام اطلاعات موجود در بازار قبلاً در قیمت جاری سهام منعکس شده است و این موضوع به معنای آگاهی‌بخشی قیمت سهام می‌باشد (اسکات ۲۰۰۳). در تحقیق حاضر، منظور از آگاهی‌بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی، میزان اطلاعاتی است که درخصوص سودهای آتی در بازده جاری سهام منعکس شده است و مطابق با بسیاری از مطالعات انجام شده در گذشته، ضریب واکنش

1. De Franco
2. Chen
3. Horton
4. Lang
5. Barth
6. Brochet

سودهای آتی به عنوان نماگر آگاهی بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی در نظر گرفته شده است. رابطه بین بازده سهام جاری (تغییرات در قیمت سهام جاری) و سودهای آتی، ضریب واکنش سودهای آتی نامیده می شود. (چوی^۱ و همکاران، ۲۰۱۱)

مطالعات گذشته نشان می دهند که افشای بیشتر با قیمت های سهام آگاهی بخش تر در خصوص سودهای آتی ارتباط دارد و در تحقیق حاضر قصد بر این است که رابطه بین ویژگی کیفی قابلیت مقایسه صورتهای مالی و آگاهی بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی با توجه به ویژگی مشترک افشای اطلاعات و قابلیت مقایسه، از منظر افزایش اطلاعات در دسترس بررسی گردد. همچنین، برخی از تحقیق های قبلی نشان می دهند که قابلیت مقایسه به انتقال اطلاعات درون صنعت کمک می نماید و برخی دیگر نشان می دهند که قابلیت مقایسه انعکاس اطلاعات خاص شرکت را در قیمت جاری سهام تسهیل می کند. از این رو، موضوع مورد بررسی دیگر در این تحقیق، بررسی نقش قابلیت مقایسه در انعکاس اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت و اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت در قیمت سهام دوره جاری می باشد.

بیان مسئله

عنصر مشترک تمامی تحقیقات ارتباط ارزشی^۲ این است که اعداد حسابداری زمانی ارزش داشته و مفید هستند که با ارزش بازار سهام ارتباط قابل توجهی داشته باشند. در پیشینه ارتباط ارزشی مشاهده می شود که سهامداران از سودهای حسابداری برای برآورد بازده آتی استفاده می کنند. اگر سهامداران بر این باور باشند که سودهای گزارش شده در برآورد بازده های آتی مفید هستند (از نظر ارزشی مربوط هستند) آنگاه باید بین میزان سود و بازده سهام رابطه وجود داشته باشد. البته تحقیقات سود - بازده نشان داده اند که محتوای اطلاعاتی سود محدود بوده و از شرکتی به شرکت دیگر متفاوت است (صدیقی ۱۳۹۲).

قیمت جاری سهام انتظارات بازار درباره عملکرد آتی شرکت را منعکس می کند (چوی^۳ و همکاران ۲۰۱۴) به نقل از کالینز و همکاران، ۱۹۹۴). نتایج تحقیق های قبلی حاکی از آن است که افشای بیشتر با آگاهی بخشی بیشتر قیمت های سهام در خصوص سودهای آتی (FERC بالاتر) ارتباط دارد. لاندلم و مایرز^۴ (۲۰۰۲) دریافتند که بین افشای یک شرکت

1. Choi
2. Value Relevance
3. Choi
4. Lundholm & Myers

و میزان اخبار سودهای آتی منعکس در بازده جاری، و بین تغییر در افشای یک شرکت و تغییر در میزان اخبار سودهای آتی منعکس در بازده جاری ارتباط مثبت و معنادار وجود دارد. اترج^۱ و همکاران (۲۰۰۵) دریافتند که پذیرش بیانیه شماره ۱۳۱ استانداردهای حسابداری مالی آمریکا، ضریب واکنش سودهای آتی را افزایش می‌دهد و این نتیجه به علت گسترش الزامات افشا می‌باشد. گلب و زاروین^۲ (۲۰۰۲) به این نتیجه رسیدند که افشای بیشتر با آگاهی‌بخشی بیشتر قیمت در خصوص سودهای آتی (FERC بالاتر) ارتباط دارد. آن‌ها دلیل وجود رابطه مثبت بین افشا و FERC را این طور بیان می‌کنند: افشای بیشتر موجب می‌شود سرمایه‌گذاران در مورد چشم‌انداز آتی شرکت اطلاعات بیشتری به دست آورند و همچنین افشای جامع‌تر در مورد معاملات بنیادی جاری شرکت به سرمایه‌گذاران کمک می‌کند تا پیش‌بینی بهتر و دقیق‌تری از عملکرد آتی شرکت داشته باشند. افشای اطلاعات بیشتر، اطلاعات در دسترس در مورد شرکت‌ها را افزایش می‌دهد و همان طور که قبلاً اشاره شد، قابلیت مقایسه صورت‌های مالی هزینه کسب و پردازش اطلاعات را کاهش و در نتیجه، کمیت و کیفیت کلی اطلاعات در دسترس را افزایش می‌دهد. از این رو، انتظار بر این است که بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و آگاهی‌بخشی قیمت سهام نیز ارتباط مثبت وجود داشته باشد. بنابراین، در تحقیق حاضر، این موضوع بررسی می‌شود که آیا قابلیت مقایسه صورت‌های مالی با آگاهی‌بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی (FERC) ارتباط مثبت دارد؟

چوی و همکاران (۲۰۱۴) استدلال می‌کنند که از یک سو، می‌توان قابلیت مقایسه را بیشتر به اطلاعات مربوط به صنعت مرتبط دانست؛ زیرا، در ارتباط با شرکت‌های فعال در یک صنعت تعریف می‌شود و از سوی دیگر، قابلیت مقایسه می‌تواند در مقایسه بهتر کلیه شرکت‌ها و در نتیجه، کسب اطلاعات خاص شرکت بیشتر، به سرمایه‌گذاران کمک نماید. آن‌ها با انجام مطالعه‌ای دریافتند که قابلیت مقایسه صورت‌های مالی به انعکاس اطلاعات خاص شرکت و اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت در قیمت جاری سهام کمک می‌کند.

کیم و لی^۳ (۲۰۱۰) نتیجه گرفتند که بهبود قابلیت مقایسه ناشی از پذیرش اجباری IFRS، انتقال اطلاعات درون صنعت را افزایش می‌دهد. کمپیل و یونگ^۳ (۲۰۱۳) به این

1. Ettredge
2. Gelb & Zarowin
3. Kim & Li

نتیجه رسیدند که قابلیت مقایسه صورتهای مالی موجب می شود واکنش قیمت سهام شرکت هایی که تجدید ارائه نداشته اند به اعلان تجدید ارائه شرکت های هم صنعتشان افزایش یابد. چن و همکاران (۲۰۱۳) دریافتند که زمانی که شرکت ها قابلیت مقایسه بیشتری با شرکت های هم صنعت خود داشته باشند، خریداران تصمیم های خرید سرمایه گذاری بهتری اتخاذ خواهند کرد. همچنین بارث و همکاران (۲۰۱۳) به این نتیجه رسیدند که افزایش قابلیت مقایسه ناشی از پذیرش اختیاری IFRS باعث می شود اطلاعات خاص شرکت بیشتری در بازده سهام آنها منعکس شود. با توجه به مطالب ذکر شده، این سؤال مطرح می شود که آیا قابلیت مقایسه صورتهای مالی، انعکاس اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت را در قیمت سهام دوره جاری تسهیل می نماید یا انعکاس اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت را تسهیل می کند؟

اهمیت قابلیت مقایسه صورتهای مالی تا آنجا است که در بیانیه مفهومی شماره ۸ هیأت استانداردهای حسابداری مالی، یکی از مهمترین دلایل نیاز به استانداردهای گزارشگری مالی، افزایش قابلیت مقایسه اطلاعات مالی گزارش شده، عنوان شده است و در مفاهیم نظری گزارشگری مالی ایران (۱۳۹۰) بیان شده است که اگر اطلاعات مربوط و قابل اتکا باشد، مفید بودن آن در صورت قابل مقایسه نبودن و قابل فهم نبودن دچار محدودیت خواهد بود. علیرغم اهمیت قابلیت مقایسه صورتهای مالی، به غیر از تحقیق انجام شده توسط پورعبداله صوفحسن و دیگران (۱۳۹۱)، تحقیق دیگری در این زمینه در ایران مشاهده نشده و هدف این تحقیق این است که رابطه بین این خصوصیت کیفی و آگاهی بخشی قیمت سهام و نقش قابلیت مقایسه در انعکاس اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت و اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت، در قیمت جاری سهام بررسی گردد. همچنین تحقیق حاضر، با بررسی وجود یا عدم وجود رابطه بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی و آگاهی بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی (FERC)، به ادبیات حسابداری در زمینه ضریب واکنش سود جاری و آتی کمک می نماید.

پیشینه تحقیق

تحقیقات خارجی

الف) تحقیق های انجام شده در زمینه آگاهی بخشی قیمت:

گلب و زاروئین (۲۰۰۲) به بررسی رابطه بین سطح افشای اختیاری و آگاهی‌بخشی قیمت سهام پرداختند و به این نتیجه رسیدند که افشای بیشتر با آگاهی‌بخشی بیشتر قیمت‌های سهام در خصوص سودهای آتی (FERC بالاتر) ارتباط دارد.

لاندهلم و مایرز (۲۰۰۲) چگونگی تأثیر افشای شرکت بر رابطه بازده سهام جاری و سودهای آتی را مطالعه نمودند. نتایج حاصل از تحقیق آن‌ها نشان می‌دهد که بین افشای شرکت و میزان اخبار سودهای آتی منعکس در بازده جاری سهام و همچنین بین تغییرات در افشای شرکت و تغییرات در میزان اخبار سودهای آتی منعکس در بازده جاری سهام ارتباط مثبت و معنادار وجود دارد.

زاروئین (۲۰۰۲)، به بررسی رابطه بین هموارسازی سود و آگاهی‌بخشی قیمت سهام پرداخت. او، آگاهی‌بخشی قیمت سهام را به عنوان میزان اطلاعات سودها و جریان‌های نقدی آتی که در بازده جاری سهام منعکس شده است، تعریف نمود. وی نتیجه گرفت که هموارسازی سود با قیمت‌های سهام آگاهی‌بخش تر ارتباط دارد. این موضوع نشان می‌دهد که مدیران از هموارسازی سود، جهت افشای اطلاعات محرمانه خود درباره قابلیت سودآوری آتی شرکت استفاده می‌کنند.

چوی و همکاران (۲۰۱۱) در مطالعه‌ای رابطه بین پیش‌بینی سود هر سهم منتشره توسط مدیریت و ویژگی‌های این پیش‌بینی (دقت و دفعات تکرار این پیش‌بینی) با توانایی بازده دوره جاری برای انعکاس اطلاعات سودهای آتی را بررسی نمودند. نتایج حاصل از تحقیق آن‌ها نشان می‌دهد که ضریب واکنش سود آتی در شرکت‌هایی که پیش‌بینی‌های خود را منتشر می‌کنند، این پیش‌بینی‌ها به دفعات گزارش می‌شوند و دقیق تر می‌باشند، بیشتر است.

ها^۱ و همکاران (۲۰۱۲) به بررسی ارتباط بین عوامل ساختاری موجود در محیط اطلاعاتی یک کشور و آگاهی‌بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی با استفاده از معیار FERC برای آگاهی‌بخشی قیمت پرداختند. آن‌ها نتیجه گرفتند که افشای مالی بیشتر، سودهای با کیفیت بالاتر و انتشار اطلاعات بیشتر از طریق رسانه‌های خبری با قیمت‌های سهام آگاهی‌بخش تر در خصوص سودهای آتی (FERC بالاتر) ارتباط دارند، در حالی که کسب اطلاعات محرمانه کمتر با آگاهی‌بخشی کمتر قیمت‌های سهام (FERC پایین‌تر) ارتباط دارد.

لو^۱ و همکاران (۲۰۱۴)، تأثیر سرمایه‌گذاران نهادی را بر آگاهی بخشی قیمت سهام، در بورس سهام توکیو بررسی نمودند. برای این منظور، آنها به تجزیه و تحلیل ارتباط بین میزان مالکیت نهادی و آگاهی بخشی قیمت سهام پرداختند. نتایج حاصل از تحقیق آنها نشان می‌دهد که مالکیت نهادی بالاتر با آگاهی بخشی قیمت بالاتر ارتباط دارد. به عبارت دیگر، حضور سرمایه‌گذاران نهادی به ویژه نهادهای خارجی، مقدار اطلاعات منعکس در قیمت سهام را افزایش می‌دهد.

(ب) تحقیق‌های انجام شده در زمینه قابلیت مقایسه صورتهای مالی:

کیم و لی (۲۰۱۰)، تأثیر پذیرش اجباری IFRS در سال ۲۰۰۵ را بر انتقال اطلاعات درون صنعت از اعلامیه‌های سود بررسی کردند و به این نتیجه رسیدند که افزایش کیفیت گزارشگری مالی و بهبود قابلیت مقایسه اطلاعات در نتیجه پذیرش IFRS، به انتقال اطلاعات درون صنعت کمک می‌نمایند.

دی فرانکو و همکاران (۲۰۱۱)، تأثیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی را بر روی پوشش و ویژگی‌های پیش بینی تحلیلگران بررسی کردند. آنها دریافتند که قابلیت مقایسه موجب افزایش پوشش تحلیلگران می‌شود، با دقت پیش بینی تحلیلگران ارتباط مثبت و با پراکندگی پیش بینی آنها ارتباط منفی دارد.

چن و همکاران (۲۰۱۳)، به بررسی رابطه بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی و کارایی تصمیم‌های خرید-سرمایه‌گذاری خریداران پرداختند. نتایج حاصل از تحقیق آنها نشان می‌دهد زمانی که صورتهای مالی شرکت‌ها، قابلیت مقایسه بیشتری دارند، خریداران، بازده سهام بالاتری کسب می‌کنند و بهبود عملیاتی بیشتری را پس از خرید نشان می‌دهند. چوی و همکاران (۲۰۱۴)، به بررسی ارتباط بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی و آگاهی بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که در شرکت‌هایی که قابلیت مقایسه بیشتری با شرکت‌های هم صنعت خود دارند، FERC یا آگاهی بخشی قیمت سهام بالاتر می‌باشد. نتایج حاصل از تحقیق آنها همچنین نشان می‌دهد که قابلیت مقایسه صورتهای مالی انعکاس اطلاعات خاص شرکت و اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت را در قیمت جاری سهام تسریع می‌بخشد. چوی و همکاران برای ارائه شواهد بیشتر از نقش قابلیت مقایسه در بالا بردن آگاهی بخشی قیمت سهام، از طریق تأثیر بر مقدار نسبی اطلاعات مالی مربوط به صنعت/بازار و اطلاعات خاص شرکت

منعکس در قیمت سهام، ارتباط بین قابلیت مقایسه و همزمانی قیمت سهام را بررسی کردند. آن‌ها دریافتند که قابلیت مقایسه با همزمانی رابطه منفی دارد؛ یعنی قابلیت مقایسه، مقدار نسبی اطلاعات خاص شرکت که در قیمت سهام منعکس شده را افزایش می‌دهد. این نتیجه تأیید می‌کند که قابلیت مقایسه انعکاس اطلاعات سودهای خاص شرکت را در قیمت جاری سهام تسریع می‌بخشد.

تحقیقات داخلی

رحمانی و بشیری منش (۱۳۹۰)، رابطه بین هموارسازی سود و آگاهی بخشی قیمت سهام را بررسی نمودند. نتایج حاصل از آزمون فرضیه تحقیق با بررسی ۱۴۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی سال‌های ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۶، نشان داد قیمت‌های سهام شرکت‌هایی که بیشتر به هموارسازی سود اقدام نموده‌اند، از اطلاعات بیشتری درباره سودها و جریان‌های نقدی آتی برخوردار می‌باشند. به عبارت دیگر، هموارسازی سود توانایی افزایش آگاهی بخشی قیمت سهام درباره میزان سودآوری و جریان‌های نقدی آتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را دارد. این یافته نشان می‌دهد که مدیران به قصد انتقال و گزارش اطلاعات محرمانه خود درباره سودهای آتی، اقدام به هموارسازی سود می‌نمایند.

پورعبدالله صوفحسن و همکاران (۱۳۹۱)، تأثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی را بر عدم تقارن اطلاعاتی و هزینه حقوق صاحبان سهام بررسی کردند. نتایج حاصل از تحقیق، با بررسی ۸۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۰، نشان می‌دهد که قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر عدم تقارن اطلاعاتی و هزینه حقوق صاحبان سهام تأثیر ندارد.

فرضیه‌های تحقیق

با توجه به سؤال‌های مطرح شده در بخش بیان مسئله، فرضیه‌ها به صورت زیر تدوین می‌شود:

فرضیه ۱: هرچه قابلیت مقایسه صورت‌های مالی شرکت بیشتر باشد، ضریب واکنش سودهای آتی آن بالاتر است.

فرضیه ۲: هرچه قابلیت مقایسه صورت‌های مالی یک شرکت بیشتر باشد، انعکاس اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت در قیمت سهام دوره جاری بیشتر می‌شود.
فرضیه ۳: هر چه قابلیت مقایسه صورت‌های مالی یک شرکت بیشتر باشد، انعکاس اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت در قیمت سهام دوره جاری بیشتر می‌شود.

روش تحقیق

تحقیق حاضر از بابت هدف، کاربردی است. از سوی دیگر، با توجه به اینکه ارتباط بین دو یا چند متغیر را مورد تحقیق قرار می‌دهد، از بابت ماهیت و روش، توصیفی و همبستگی می‌باشد و با توجه به اینکه در انجام آن، از داده‌های تاریخی استفاده شده است، می‌توان آن را از نوع پس رویدادی طبقه بندی نمود. به منظور آزمون فرضیه‌ها از مدل‌های رگرسیون چندمتغیره استفاده شده است و روش برآورد مدل‌ها، روش داده‌های تابلویی- اثرات ثابت می‌باشد.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری این تحقیق از نظر مکانی محدود به شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد و روش نمونه‌گیری حذفی سیستماتیک است و شرکت‌هایی که دارای شرایط زیر نبوده‌اند، از نمونه آماری کنار گذاشته شده‌اند:

۱. تا ابتدای سال ۱۳۸۳ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند؛
 ۲. سال مالی آن‌ها منتهی به پایان اسفند ماه هر سال باشد و در دوره مورد مطالعه سال مالی خود را تغییر نداده باشند؛
 ۳. جزء بانک‌ها، مؤسسات مالی، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، هلدینگ‌ها، لیزینگ و بیمه نباشند؛
 ۴. اطلاعات مورد نیاز شرکت‌ها در قلمرو زمانی مذکور در دسترس باشد؛
 ۵. توقف معاملاتی بیش از ۶ ماه نداشته باشند.
- لازم به ذکر است که برای اندازه‌گیری معیارهای قابلیت مقایسه صورت‌های مالی، تنها صنایعی در نظر گرفته شدند که حداقل ۸ مشاهده در سال داشتند.

با توجه به معیارهای فوق، از بین کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که طی سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۲ فعالیت داشته‌اند، ۸۵ شرکت به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند و تعداد مشاهدات ۳۴۰ سال-شرکت می‌باشد.

دوره زمانی تحقیق

با توجه به اینکه در این تحقیق، برای محاسبه معیارهای تجربی قابلیت مقایسه به داده‌های ۱۲ فصل قبل (۳ سال قبل) و برای برآورد مدل‌های آزمون فرضیه‌ها به داده‌های سه سال بعد نیاز بوده است؛ از این رو، از داده‌های سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۲ استفاده و قلمروی زمانی تحقیق در فاصله زمانی ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۹ در نظر گرفته شده است.

روش گردآوری اطلاعات

روش گردآوری اطلاعات در این تحقیق، روش کتابخانه‌ای و اسنادکاوی است. داده‌های مورد نیاز جهت اندازه‌گیری متغیرها و آزمون فرضیه‌های تحقیق از سایت کدال، www.rdis.ir و بانک اطلاعاتی ره‌آورد نوین ۳ به‌دست آمده‌اند. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار اکسل و پس از طبقه‌بندی لازم بر اساس متغیرهای مورد بررسی وارد رایانه شده و جهت محاسبه قابلیت مقایسه صورت‌های مالی (گام اول: برآورد رگرسیون سود به بازده) از نرم‌افزار SPSS و جهت تجزیه و تحلیل نهایی از نرم‌افزار Eviews استفاده شده است.

مدل آزمون فرضیه‌ها

آزمون فرضیه اول:

برای آزمون فرضیه اول، از مدل پیشنهادی چوی و همکاران (۲۰۱۴) استفاده شده که با استفاده و تکمیل مدل لاندلم و مایرز (۲۰۰۲) به‌دست آمده است. مدل ارائه شده از سوی لاندلم و مایرز نیز تعدیل یافته مدل کالینز و همکاران (۱۹۹۴) یا CKSS می‌باشد.

CKSS با این فرض که تجدید نظر سهامداران از انتظاراتشان درباره سود تقسیمی، به طور کامل در تجدید نظر آن‌ها درباره سودها خلاصه شده است، رابطه بازده-سود را به صورت مدل زیر ارائه می‌کنند:

$$R_t = \alpha_0 + \beta_1 UX_t + \sum_{k=1}^3 \gamma_k \Delta E_t(X_{t+k}) + \varepsilon_t \quad \text{مدل (۱)}$$

که در آن: R_t بازده سالانه از مجمع تا مجمع سهام برای سال t ، UX_t تفاوت بین سود محقق شده و سود مورد انتظار برای سال t (سود غیرمنتظره سال جاری)، X_{t+k} سودهای گزارش شده برای سال $t+k$ (سودهای آتی موردانتظار)، و $\Delta E_t(X_{t+k})$ تغییر در انتظارات بین اول و پایان سال درباره سودهای سال $t+k$ (تغییرات در سودهای آتی موردانتظار) می-باشد.

به این دلیل که انتظارات سرمایه‌گذاران از سودها قابل مشاهده نیست، تکمیل مدل نیازمند نماگرهایی می‌باشد. CKSS سودهای گزارش شده برای سال $t-1$ را به عنوان نماگری برای جزء مورد انتظار UX_t مورد استفاده قرار می‌دهند. برای $\Delta E_t(X_{t+k})$ ، از تغییر سودهای آتی محقق شده (واقعی) استفاده می‌کنند. با این حال، ملاحظه می‌شود که استفاده از تغییر سودهای آتی واقعی، مشکل خطای اندازه‌گیری متغیر مستقل را ایجاد می-کند؛ زیرا، به طور نظری رگرسیون درست، تغییر سودهای آتی مورد انتظار است. این مشکل تأثیری رو به پایین بر ضریب واکنش سودهای آتی و قدرت تبیین افزایشی سودهای آتی (R^2 افزایشی) دارد. CKSS بیان می‌کنند که جهت تصحیح خطا و حذف تأثیر ذکر شده، ابزاری نیاز است که با خطای اندازه‌گیری متغیر مستقل همبسته باشد، اما با متغیر وابسته همبستگی نداشته باشد. آن‌ها نشان می‌دهند که چنین ابزاری بازده آتی است. آن‌ها بیان می‌کنند از آنجایی که بازده‌ها خود همبستگی بسیار کمی دارند، از این رو، بازده آتی با بازده جاری (متغیر وابسته) تقریباً همبسته نمی‌باشد و با تغییر سودهای آتی غیر منتظره همبستگی دارد (دورنو^۱ و همکاران، ۲۰۰۳؛ تاکر و زاروئین^۲، ۲۰۰۵؛ ها و همکاران، ۲۰۱۲).

CKSS از تغییرات سودها به عنوان متغیرهای مستقل استفاده کرده و برای راحتی فرض می‌کنند که سودهای سالانه از قاعده گام تصادفی پیروی می‌کنند. اما، لاندلم و مایرز (۲۰۰۲) از سطوح سودهای گذشته، جاری و آتی به منظور تثبیت شکلی عمومی از مدل انتظارات سودها استفاده کردند. همچنین آن‌ها به منظور افزایش توان آزمون، سودهای سه سال آتی را در متغیر X_{t3} و بازده‌های سه سال آتی را در R_{t3} ترکیب و خلاصه نمودند. در نتیجه مدل CKSS با مدل زیر جایگزین می‌شود (تاکر و زاروئین، ۲۰۰۵):

1. Durnev
2. Tucker & Zarowin

$$R_{it} = b_0 + b_1 X_{it-1} + b_2 X_{it} + b_3 X_{it3} + b_4 R_{it3} + \varepsilon_{it} \quad \text{مدل (۲)}$$

در این مدل، R_{it} بازده سهام تجمعی، X_{it} سود خالص تعدیل شده به وسیله ارزش بازار حقوق صاحبان سهام در ابتدای سال مالی t ، X_{it3} سود خالص آتی تعدیل شده به وسیله ارزش بازار حقوق صاحبان سهام در ابتدای سال مالی t ، R_{it3} بازده سهام تجمعی آتی می-باشند.

مطابق با تحقیقات قبلی (تاکر و زاروئین، ۲۰۰۵ و چوی و همکاران، ۲۰۱۱)، b_2 معرف ضریب واکنش سود جاری (چون ارتباط بین بازده و سود جاری را منعکس می کند) و b_3 معرف ضریب واکنش سود آتی (چون ارتباط بین بازده و سود آتی را منعکس می نماید) است (ها و همکاران، ۲۰۱۲). از آنجایی که بازده جاری سهام، اطلاعات سودهای جاری و آتی را منعکس می نماید؛ پیش بینی می شود که b_2 و b_3 مثبت باشند. در رابطه با ضریب X_{it-1} ، پیش بینی می شود این ضریب منفی باشد؛ زیرا، سود دوره قبل انتظار بازار از سودهای جاری را تعدیل می کند. همان طور که CKSS بیان می کنند، به دلیل وجود همبستگی مثبت بین R_{it3} و خطای اندازه گیری متغیر مستقل، پیش بینی می شود ضریب آن منفی باشد (ها و همکاران، ۲۰۱۲).

مدل فوق با اضافه کردن معیار قابلیت مقایسه صورت های مالی ($Comp_{it}$) و کنش های متقابل آن با متغیرهای موجود توسط چوی و همکاران (۲۰۱۴) بسط داده شده است. مدل به صورت زیر می باشد:

مدل (۳)

$$R_{it} = b_0 + b_1 X_{it-1} + b_2 X_{it} + b_3 X_{it3} + b_4 R_{it3} + b_5 Comp_{it} + b_6 Comp_{it} \times X_{it-1} + b_7 Comp_{it} \times X_{it} + b_8 Comp_{it} \times X_{it3} + b_9 Comp_{it} \times R_{it3} + \varepsilon_{it}$$

پس از اضافه کردن متغیرهای کنترلی مدل قبل به صورت زیر توسعه می یابد:

مدل (۴)

$$R_{it} = b_0 + b_1 X_{it-1} + b_2 X_{it} + b_3 X_{it3} + b_4 R_{it3} + b_5 Comp_{it} + b_6 Comp_{it} \times X_{it-1} + b_7 Comp_{it} \times X_{it} + b_8 Comp_{it} \times X_{it3} + b_9 Comp_{it} \times R_{it3} + c_1 SIZE_{it} + c_2 SIZE_{it} \times X_{it-1} + c_3 SIZE_{it} \times X_{it} + c_4 SIZE_{it} \times X_{it3} + c_5 SIZE_{it} \times R_{it3} + c_6 LOSS_{it}$$

$$\begin{aligned}
 & + c_7 \text{LOSS}_{it} \times X_{it-1} + c_8 \text{LOSS}_{it} \times X_{it} + c_9 \text{LOSS}_{it} \times X_{it3} + c_{10} \text{LOSS}_{it} \times \\
 & R_{it3} \\
 & + c_{11} \text{GROWTH}_{it} + c_{12} \text{GROWTH}_{it} \times X_{it-1} + c_{13} \text{GROWTH}_{it} \times X_{it} + \\
 & c_{14} \text{GROWTH}_{it} \\
 & \times X_{it3} + c_{15} \text{GROWTH}_{it} \times R_{it3} + c_{16} \text{EARNSTD}_{it} + c_{17} \text{EARNSTD}_{it} \times X_{it-1} \\
 & + c_{18} \text{EARNSTD}_{it} \times X_{it} + c_{19} \text{EARNSTD}_{it} \times X_{it3} + c_{20} \text{EARNSTD}_{it} \times R_{it3} \\
 & + \varepsilon_{it}
 \end{aligned}$$

که Comp_{it} قابلیت مقایسه صورتهای مالی، SIZE_{it} اندازه شرکت، LOSS_{it} زیان شرکت، GROWTH_{it} رشد شرکت و EARNSTD_{it} نوسانات سود می باشد. ضریب مورد نظر در این مدل، b_8 (ضریب $\text{Comp}_{it} \times X_{it3}$) می باشد. انتظار بر این است که این ضریب مثبت و به لحاظ آماری معنادار باشد.

آزمون فرضیه های دوم و سوم:

جهت آزمون این دو فرضیه نیز مدل پیشنهادی چوی و همکاران (۲۰۱۴) مورد استفاده قرار گرفته است. ایشان در مدل قبلی، سودهای سالانه (X_{it-1} ، X_{it} و X_{it3}) را به دو جزء سود مربوط به صنعت (IX) و سود خاص شرکت (FX) تفکیک می نمایند و مدل به صورت زیر توسعه می یابد:

مدل (۵)

$$\begin{aligned}
 R_{it} = & b_0 + b_1 IX_{it-1} + b_2 IX_{it} + b_3 IX_{it3} + b_4 FX_{it-1} + b_5 FX_{it} + b_6 FX_{it3} + b_7 \\
 R_{it3} & + b_8 \text{Comp}_{it} + b_9 \text{Comp}_{it} \times IX_{it-1} + b_{10} \text{Comp}_{it} \times IX_{it} + b_{11} \text{Comp}_{it} \times \\
 IX_{it3} & + b_{12} \text{Comp}_{it} \times FX_{it-1} + b_{13} \text{Comp}_{it} \times FX_{it} + b_{14} \text{Comp}_{it} \times FX_{it3} + b_{15} \\
 \text{Comp}_{it} \times & R_{it3} + c_1 \text{SIZE}_{it} + c_2 \text{SIZE}_{it} \times X_{it-1} + c_3 \text{SIZE}_{it} \times X_{it} + c_4 \text{SIZE}_{it} \times \\
 X_{it3} + c_5 \text{SIZE}_{it} & \times R_{it3} + c_6 \text{LOSS}_{it} + c_7 \text{LOSS}_{it} \times X_{it-1} + c_8 \text{LOSS}_{it} \times X_{it} + c_9 \text{LOSS}_{it} \times \\
 X_{it3} + c_{10} \text{LOSS}_{it} & \times R_{it3} + c_{11} \text{GROWTH}_{it} + c_{12} \text{GROWTH}_{it} \times X_{it-1} + c_{13} \text{GROWTH}_{it} \times X_{it} \\
 + c_{14} \text{GROWTH}_{it} \times X_{it3} + c_{15} \text{GROWTH}_{it} \times R_{it3} + c_{16} \text{EARNSTD}_{it} & + c_{17} \text{EARNSTD}_{it} \times X_{it-1} + c_{18} \text{EARNSTD}_{it} \times X_{it} + c_{19} \text{EARNSTD}_{it} \times X_{it3} \\
 + c_{20} \text{EARNSTD}_{it} \times R_{it3} + \varepsilon_{it} &
 \end{aligned}$$

b_{11} (ضریب $\text{Comp}_{it} \times IX_{it3}$) و b_{14} (ضریب $\text{Comp}_{it} \times FX_{it3}$)، ضرایب مورد نظر در مدل آزمون فرضیه های دوم و سوم بوده و در صورت مثبت و به لحاظ آماری معنادار بودن آنها، فرضیه های دوم و سوم تأیید خواهند شد.

متغیرهای تحقیق

متغیر وابسته (R_{it})

متغیر وابسته مدل، بازده سهام تجمعی می‌باشد که از طریق جمع بازده سهام روزانه به دست آمده از بانک اطلاعاتی ره آورد نوین محاسبه می‌شود.

متغیرهای مستقل

سود خالص (X_{it}): از اطلاعات مندرج در صورت سود و زیان با توجه به استانداردهای حسابداری ایران استخراج شده است.

سود خالص آتی (X_{it3}): برابر است با مجموع سود خالص برای سال‌های $t+1$ تا $t+3$.

سود مربوط به صنعت (IX_{it}): میانه سود خالص تمام شرکت‌های موجود در صنعت است.

سود خاص شرکت (FX_{it}): از تفاوت سود شرکت و سود مربوط به صنعت به دست می‌آید.

بازده سهام تجمعی آتی (R_{it3}): برابر است با بازده سهام تجمعی برای سال‌های مالی $t+1$ تا $t+3$.

قابلیت مقایسه صورت‌های مالی ($Comp_{it}$):

در تحقیق حاضر، جهت اندازه‌گیری قابلیت مقایسه صورت‌های مالی برای هر مشاهده سال - شرکت، از یکی از معیارهای تجربی ارائه شده از سوی دی فرانکو و همکاران (۲۰۱۱) استفاده شده است. شیوه اندازه‌گیری به صورت زیر می‌باشد:

ابتدا برای هر مشاهده سال - شرکت، مدل زیر با استفاده از داده‌های ۱۲ فصل اخیر برآورد می‌شود:

$$Earnings_{it} = \alpha_i + \beta_i Return_{it} + \varepsilon_{it}$$

$Earnings$: سود خالص فصلی تعدیل شده با ارزش بازار حقوق صاحبان سهام ابتدای دوره

$Return$: بازده سهام فصلی

• ضرایب برآورد شده (β_i و α_i) تابع حسابداری شرکت i را نشان می‌دهد.

نزدیک بودن توابع حسابداری بین دو شرکت، قابلیت مقایسه بین این دو شرکت را نشان می‌دهد. حال برای اندازه‌گیری فاصله بین توابع حسابداری برآوردی شرکت‌های i و j (برای

هر ترکیب ممکن شرکت‌های i و j در صنعت مربوط)، سود پیش‌بینی شده دو شرکت با استفاده از مدل‌های زیر برآورد می‌شوند:

$$E(\text{Earnings})_{iit} = \hat{\alpha}_i + \hat{\beta}_i \text{Return}_{it}$$

$$E(\text{Earnings})_{ijt} = \hat{\alpha}_j + \hat{\beta}_j \text{Return}_{it}$$

$E(\text{Earnings})_{iit}$: سود پیش‌بینی شده شرکت i با توجه به تابع شرکت i و بازده شرکت i در دوره t

$E(\text{Earnings})_{ijt}$: سود پیش‌بینی شده شرکت j با توجه به تابع شرکت j و بازده شرکت i در دوره t

سپس قابلیت مقایسه صورتهای مالی بین دو شرکت i و j با استفاده از مدل زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{CompAcct}_{ijt} = -\frac{1}{12} * \sum_{t-11}^t |E(\text{Earnings})_{iit} - E(\text{Earnings})_{ijt}|$$

CompAcct_{ijt} ، قابلیت مقایسه صورتهای مالی بین دو شرکت i و j می‌باشد و مقدار بیشتر آن نشان‌دهنده قابلیت مقایسه بیشتر می‌باشد.

سپس، برای تعیین معیار قابلیت مقایسه سال - شرکت برای هر شرکت معین i ، به صورت زیر عمل می‌شود:

برای هر شرکت معین i ، تمام مقادیر CompAcct_{ijt} از بیشترین مقدار به کمترین مقدار مرتب می‌شود. سپس میانگین CompAcct_{ijt} برای چهار شرکت j که بیشترین قابلیت مقایسه را با شرکت i در سال t دارند، به عنوان معیار قابلیت مقایسه برای شرکت معین i محاسبه می‌شود.

دلایل استفاده از معیار تجربی قابلیت مقایسه صورتهای مالی ارائه شده از سوی دی فرانکو و همکاران (علی‌رغم اینکه برای محاسبه قابلیت مقایسه صورتهای مالی، تنها از سود استفاده کرده‌اند) عبارت است از اینکه در تحقیقات حسابداری اغلب به سود به عنوان شاخص اختصاری یا مهمترین جزء گزارشگری مالی نگریسته می‌شود و حتی برخی از محققین (از قبیل لو، ۱۹۸۹) بیان کرده‌اند که سود مهمترین نتیجه فرآیند گزارشگری مالی است. بنابراین در تحقیقات مرتبط با اطلاعات حسابداری، تمرکز بر سود، بی‌طرفانه و مناسب خواهد بود (ثقفی و مرفوع، ۱۳۹۰) نقل از فرانسیس و همکاران، ۲۰۰۶). این فرض که سود به عنوان منبع اصلی اطلاعات مختص شرکت است توسط تحقیقات تجربی (بیدل و دیگران، ۱۹۹۵؛ لیو و دیگران، ۲۰۰۲) مورد پشتیبانی قرار گرفته است و بیانگر این است که سرمایه‌گذاران به سود بیشتر از هر معیار دیگر ارزیابی عملکرد اتکا می‌کنند. همچنین

نتایج تحقیقات حاکی از آن است که مدیران سود را به عنوان معیار اصلی مورد توجه سرمایه‌گذاران و تحلیلگران در نظر می‌گیرند (ثقفی و مرفوع، ۱۳۹۰) و اینکه این معیار، کمی، مبتنی بر خروجی (سود) و خاص شرکت می‌باشد و چالش‌هایی که معیارهای قابلیت مقایسه مبتنی بر ورودی (مانند معیارهای مبتنی بر انتخاب‌های حسابداری) با آن مواجه می‌باشند را ندارد. به عنوان مثال، کدام انتخاب‌های حسابداری باید استفاده شود، چگونه باید به این انتخاب‌ها وزن داده شود و مواردی از این دست. هم چنین، در مورد معیارهای مبتنی بر ورودی‌ها، گردآوری داده‌ها در یک مجموعه گسترده از انتخاب‌های حسابداری، برای نمونه بزرگی از شرکت‌ها دشوار و هزینه‌بر است. در مقابل، این معیار با استفاده از داده‌های صورت‌های مالی و بازده محاسبه می‌شود (دی فرانکو و همکاران، ۲۰۱۱).

متغیرهای کنترلی

در این تحقیق از ۴ متغیر کنترلی برای آزمون فرضیه‌ها استفاده شده است. این متغیرها، از ویژگی‌های خاص شرکت‌ها می‌باشند که بر آگاهی‌بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی (ضریب واکنش سودهای آتی) تأثیر می‌گذارند. این متغیرها عبارتند از: اندازه (SIZE): لگاریتم طبیعی ارزش بازار حقوق صاحبان سهام در ابتدای سال مالی t است. اندازه به عنوان یکی از متغیرهای کنترلی در نظر گرفته می‌شود؛ زیرا، شرکت‌های بزرگتر ممکن است به دلیل ترس از ریسک دادخواهی، افشای بیشتری داشته باشند (تاگر و زاروئین (۲۰۰۵) به نقل از کازنیک و لو، ۱۹۹۵ و جانسون و دیگران، ۲۰۰۱) و محققینی همچون لاندلم و مایرز (۲۰۰۲) و گلب و زاروئین (۲۰۰۲) نشان دادند که افشای بیشتر با آگاهی‌بخشی بیشتر قیمت سهام یا ضریب واکنش سودهای آتی بالاتر ارتباط دارد.

رشد (GROWTH): رشد کل دارایی‌ها از سال t تا سال $t+1$ می‌باشد. رشد نیز به عنوان یک متغیر کنترلی در نظر گرفته می‌شود، به این دلیل که شرکت‌های با چشم اندازهای رشد بالاتر ممکن است جهت کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، اطلاعات آتی بیشتری را افشا نمایند (تاگر و زاروئین (۲۰۰۵) به نقل از فرانکل و همکاران، ۱۹۹۵) و همان طور که بیان شد نتایج تحقیقات قبلی حاکی از وجود ارتباط مثبت بین افشا و آگاهی‌بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی (ضریب واکنش سودهای آتی) است.

نوسانات سود (EARNSTD): انحراف معیار X_{it} برای سالهای t تا $t+3$ است. اگر سود شرکت دارای نوسانات شدید باشد، پیش بینی سودهای آتی دشوارتر و از این رو، قیمت سهام حاوی اطلاعات کمتری در خصوص سودهای آتی خواهد بود (تاکر و زاروئین، ۲۰۰۵). به همین دلیل به عنوان یک متغیر کنترلی در نظر گرفته شده است. X_{it} ، سود خالص تعدیل شده به وسیله ارزش بازار حقوق صاحبان سهام در ابتدای سال مالی t است.

زیان شرکت (LOSS): یک متغیر مجازی است. اگر X_{it3} منفی بود ارزش یک و در غیر این صورت ارزش صفر می‌گیرد و به عنوان متغیر کنترلی در نظر گرفته می‌شود؛ زیرا، پیش بینی زیانهای آتی ممکن است دشوارتر از پیش بینی سودهای آتی باشد (چوی و همکاران، ۲۰۱۱). X_{it3} ، مجموع سود خالص برای سالهای $t+1$ تا $t+3$ تعدیل شده به وسیله ارزش بازار حقوق صاحبان سهام در ابتدای سال مالی t می‌باشد.

یافته‌های تحقیق و نتایج آزمون فرضیه‌ها

آمار توصیفی

جدول شماره ۱، آمار توصیفی متغیرهای تحقیق را نشان می‌دهد.

جدول ۱. آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیرهای تحقیق	شاخص‌های مرکزی		شاخص‌های پراکندگی			شاخص‌های شکل توزیع	
	میانگین	میانه	انحراف معیار	حداقل	حداکثر	چولگی	کشیدگی
R_{it}	۲۹	۱۲۸۱	۵۶،۰۹	-۶۵،۴۹	۵۲۹،۱۷	۳،۴۱	۲۵،۰۲
$Comp_{it}(1)$	-۰،۰۱	-۰،۰۰	۰،۰۱	-۰،۱۸	-۰،۰۰	-۴،۰۶	۲۸،۶
$Comp_{it}(2)$	-۰،۰۳	-۰،۰۲	۰،۰۲	-۰،۲۱	-۰،۰۰	-۳،۲۲	۱۹،۶
X_{it-1}	۰،۲۳	۰،۲۱	۰،۱۸	-۰،۸۶	۱،۳۷	۰،۲۶	۱۰،۹۷
X_{it}	۰،۲۰	۰،۲۰	۰،۲۱	-۱،۵۹	۱،۳۷	-۱،۶۷	۲۱
X_{it3}	۰،۷۳	۰،۶۶	۰،۹۶	-۴،۹۳	۶،۱۱	۰،۲۹	۱۲،۱
R_{it3}	۱۳۸،۸	۱۰۱،۵۷	۱۳۶،۵	-۷۵،۷	۷۹۷،۴	۱،۳۸	۵،۰۸
FX_{it}	-۰،۰۴	۰،۰۴	۰،۳۵	-۱،۶۳	۱،۳۳	-۱،۱۰	۵،۷۵
FX_{it-1}	-۰،۰۲	۰،۰۵	۰،۳۳	-۱،۳۲	۱،۳۳	-۱	۵،۵

۱۳،۸۷	-۱،۵۷	۵،۷۴	-۹،۷۳	۱،۲۸	۰،۱۴	-۰،۱۴	FX _{it3}
۷،۴۰	۲،۰۴	۱،۶۲	۰،۰۰	۰،۳۰	۰،۱۳	۰،۲۵	Ix _{it}
۷،۳۶	۲،۰۲	۱،۶۲	۰،۰۰	۰،۳۰	۰،۱۴	۰،۲۵	Ix _{it-1}
۴۳،۶	۴،۸۲	۱۴،۷	۰،۰۰	۱،۲۸	۰،۴۴	۰،۸۸	Ix _{it3}
۵،۴۶	-۱،۲۷	۰،۸۳	-۱،۶۳	۰،۳۴	۰،۰۵	-۰،۰۵	FX _{it+1}
۴،۹۰	-۱،۱۵	۰،۸۳	-۱،۶۳	۰،۳۵	۰،۰۵	-۰،۰۵	FX _{it+2}
۷،۷۰	-۱،۷۶	۰،۸۳	-۲،۲۲	۰،۴۱	۰،۰۵	-۰،۰۶	FX _{it+3}
۸،۰۴	۲،۱۴	۱،۶۲	۰،۰۰	۰،۲۸	۰،۱۱	۰،۲۳	Ix _{it+1}
۷،۱۶	۲،۰۱	۱،۵۹	۰،۰۰	۰،۲۷	۰،۱۱	۰،۲۲	Ix _{it+2}
۸،۰۵	۲،۲۲	۱،۶۴	۰،۰۰	۰،۳۱	۰،۱۱	۰،۲۳	Ix _{it+3}
۳،۲۲	۰،۴۹	۳۰،۶۴	۲۳،۷۲	۱،۳۴	۲۶،۶۳	۲۶،۷۱	Size
۱۹۸	۱۲،۶	۸،۶۳	۰،۸۸	۰،۵۲	۰،۰۹	۰،۱۵	Growth
۱۲،۳	۲،۷۶	۱،۰۲	۰،۰۱	۰،۱۶	۰،۱۰	۰،۱۵	Earnstd
۵،۵۴	۲،۱۳	۰،۳۴	۱	۰	۰	۰،۱۳	Loss

آزمون نرمال بودن متغیر وابسته

به منظور آزمون نرمال بودن متغیر وابسته (بازده سهام تجمعی) از آزمون جارک - برا استفاده شده است. نتایج آزمون جارک - برا نشان داد که متغیر بازده سهام تجمعی از توزیع نرمال برخوردار نمی‌باشد. از این رو، برای نرمال‌سازی متغیر بازده سهام تجمعی از تابع انتقال جانسون بهره گرفته شد. نتایج آزمون جارک - برا پس از فرآیند نرمال‌سازی در جدول شماره ۲ ارائه شده است و سطح معناداری آن نشان می‌دهد که متغیر وابسته بعد از فرآیند نرمال‌سازی، دارای توزیع نرمال می‌باشد.

جدول ۲. نتایج آزمون نرمال بودن توزیع متغیر وابسته تحقیق بعد از فرآیند نرمال‌سازی

متغیر	آماره آزمون	سطح معناداری
بازده سهام تجمعی (R_{it})	۰،۲۸۸	۰،۸۶۵

روش برآورد مدل

در تحقیق حاضر برای تحلیل مدل از مجموعه داده‌های ترکیبی استفاده شده است. خلاصه نتایج آزمون چاو (لیمر) و خلاصه نتایج آزمون هاسمن به ترتیب در جداول ۳ و ۴ ارائه گردیده است.

جدول ۳. خلاصه نتایج آزمون چاو

نتیجه	سطح معناداری	آماره آزمون	فرضیه
روش تابلویی	۰,۰۰۰	۱,۹۶	اول
روش تابلویی	۰,۰۰۰	۲,۳۳	دوم و سوم

جدول ۴. خلاصه نتایج آزمون هاسمن

نتیجه	سطح معناداری	آماره آزمون	فرضیه
اثرات ثابت	۰,۰۰۰	۱۳۳,۱۴	اول
اثرات ثابت	۰,۰۰۰	۱۶۸,۱۲	دوم و سوم

با توجه به جداول ۳ و ۴، روش آزمون هر سه فرضیه، روش داده‌های تابلویی - اثرات ثابت بوده است.

تحلیل نتایج آزمون فرضیه اول

فرضیه اول حاکی از آن است که هرچه قابلیت مقایسه صورتهای مالی شرکت بیشتر باشد، ضریب واکنش سودهای آتی آن بالاتر است. برای آزمون این فرضیه، مدل شماره ۴، برای سال‌های ۸۶ تا ۸۹ بکار رفته است. بر اساس مدل یاد شده، چنانچه ضریب تعامل قابلیت مقایسه و سودهای آتی ($Compit \times Xit3$) مثبت و معنادار باشد؛ این فرضیه پذیرفته می‌شود. نتایج حاصل از برازش مدل رگرسیونی فرضیه اول تحقیق در جدول شماره (۵) آورده شده است. همانطور که در این جدول مشاهده می‌شود، ضریب تعامل قابلیت مقایسه و سودهای آتی منفی و معنادار است ($-۱۱۸,۱$ ؛ $p=۰,۰۳۱$) و با توجه به اینکه ما به دنبال رابطه مثبت و معنادار بودیم، این فرضیه در سطح معنی‌داری پنج درصد رد می‌شود. به بیان دیگر، برای شرکت‌های با قابلیت مقایسه بیشتر، ضریب واکنش سودهای آتی بالاتر (آگاهی بخشی قیمت سهام بیشتر) نمی‌باشد. ضریب تعامل زیان و سودهای آتی

$(Loss_{it} \times X_{it3})$ منفی و به لحاظ آماری معنادار است و نشان می‌دهد که برای شرکتهای زیان‌ده، ضریب واکنش سودهای آتی کمتر می‌باشد. ضریب تعامل نوسانات سود و سودهای آتی $(Earnstd_{it} \times X_{it3})$ و ضریب تعامل اندازه و سودهای آتی $(Size_{it} \times X_{it3})$ ، منفی است و به لحاظ آماری معنادار نمی‌باشد. یعنی، در شرکت‌های بزرگتر، ضریب واکنش سودهای آتی بالاتر نیست و در شرکت‌های با نوسانات سود بیشتر، ضریب واکنش سودهای آتی پایین‌تر می‌باشد ولی این رابطه به لحاظ آماری معنادار نیست. ضریب تعامل رشد و سودهای آتی $(Growth_{it} \times X_{it3})$ مثبت است و به لحاظ آماری معنادار نمی‌باشد. به این معنا که در شرکت‌هایی که رشد بیشتری دارند، ضریب واکنش سودهای آتی بالاتر است اما این رابطه به لحاظ آماری معنادار نمی‌باشد.

همچنین، با توجه به سطح معنی‌داری آماره F می‌توان نتیجه گرفت که اعتبار کل مدل رگرسیون در سطح معنی‌داری ۱٪ تأیید می‌شود. علاوه بر این، از آنجا که مقدار آماره دوربین واتسون بین ۱٫۵ تا ۲٫۵ می‌باشد، می‌توان نتیجه گرفت که بین خطاها خود همبستگی وجود ندارد.

جدول ۵. نتایج آزمون فرضیه اول

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	سطح معناداری
X_{it-1}	-۷۲۶	۳۷۵	-۱٫۹۳	۰٫۰۵۴
X_{it}	-۸۸۵	۴۱۰	-۲٫۱۵	۰٫۰۳۲
X_{it3}	۳۵٫۴۸	۷۹٫۱۶	۰٫۴۴۸	۰٫۶۵۴
R_{it3}	-۰٫۴۹۲	۰٫۴۵۴	-۱٫۰۸	۰٫۲۸۰
$Comp_{it}$	۳۳۳	۴۳۴	۰٫۷۶۶	۰٫۴۴۳
$Comp_{it} \times X_{it-1}$	۲۶۱٫۴	۵۲۳٫۱	۰٫۴۹۹	۰٫۶۱۷
$Comp_{it} \times X_{it}$	-۳۸۷۵	۱۵۹۹	-۲٫۴۲	۰٫۰۱۶
$Comp_{it} \times X_{it3}$	-۸۱۸٫۱	۳۷۷٫۸	-۲٫۱۶	۰٫۰۳۱
$Comp_{it} \times R_{it3}$	۳٫۷۵	۱٫۴۱	۲٫۶۶	۰٫۰۰۸
$Size_{it}$	-۴۸٫۰۵	۱۰٫۱۹	-۴٫۷۱	۰٫۰۰۰
$Size_{it} \times X_{it-1}$	۲۸٫۴	۱۴٫۱۷	۲٫۰۴	۰٫۰۴۲
$Size_{it} \times X_{it}$	۳۴٫۶۵	۱۵٫۲۴	۲٫۲۷	۰٫۰۲۳
$Size_{it} \times X_{it3}$	-۰٫۶۴۱	۲٫۸۹	-۰٫۲۲۱	۰٫۸۲۴

۰,۲۷۱	۱,۱۰	۰,۰۱۶	۰,۰۱۸	$Size_{it} \times R_{it3}$
۰,۳۵۷	۰,۹۲۲	۱۵,۵۸	۱۴,۳۸	$Loss_{it}$
۰,۹۹۹	۰,۰۰۱	۵۸,۳۴	۰,۰۶۶	$Loss_{it} \times X_{it-1}$
۰,۵۹۴	۰,۵۳۲	۴۷,۹۶	۲۵,۵۵	$Loss_{it} \times X_{it}$
۰,۰۴۶	-۲,۰۰	۲۱,۲	-۴۲,۵۴	$Loss_{it} \times X_{it3}$
۰,۰۰۲	۳,۰۵	۰,۰۶۵	۰,۱۹۹	$Loss_{it} \times R_{it3}$
۰,۰۳۹	۲,۰۷	۲۰,۵۵	-۴۲,۶۱	$Growth_{it}$
۰,۰۱۹	-۲,۳۴	۴۲,۰۹	-۹۸,۷۲	$Growth_{it} \times X_{it-1}$
۰,۰۶۱	-۱,۸۸	۴۹,۴۴	۹۲,۹۷	$Growth_{it} \times X_{it}$
۰,۲۸۸	۱,۰۶	۲۲,۲	۲۳,۶	$Growth_{it} \times X_{it3}$
۰,۲۷۰	۱,۱۰	۰,۰۹۷	۰,۱۰۷	$Growth_{it} \times R_{it3}$
۰,۰۲۹	۲,۱۹	۵۴,۷۲	۱۱۹,۹	$Earnstd_{it}$
۰,۲۱۳	۱,۲۴	۱۴۲,۱	۱۷۷,۲	$Earnstd_{it} \times X_{it-1}$
۰,۰۵۴	-۱,۹۳	۷۳,۹۵	-۱۴۳	$Earnstd_{it} \times X_{it}$
۰,۷۳۹	-۰,۳۳۲	۲۶,۴۴	-۸,۸۰	$Earnstd_{it} \times X_{it3}$
۰,۱۲۶	-۱,۵۳	۰,۱۳۶	-۰,۲۰۸	$Earnstd_{it} \times R_{it3}$
۰,۰۰۰	۴,۵۱	۲۷۶	۱۲۴۹	مقدار ثابت
	۵,۱۲			F آماره
	۰,۰۰۰			سطح معناداری آماره F
	۰,۷۱۹			ضریب تعیین
	۰,۵۷۸			ضریب تعیین تعدیل شده
	۲,۴۰			آماره دوربین - واتسون

تحلیل نتایج آزمون فرضیه های دوم و سوم

فرضیه دوم بیان می دارد که هرچه قابلیت مقایسه صورتهای مالی یک شرکت بیشتر باشد، انعکاس اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت در قیمت سهام دوره جاری بیشتر می شود و فرضیه سوم بیان می دارد: هرچه قابلیت مقایسه صورتهای مالی یک شرکت بیشتر باشد، انعکاس اطلاعات سودهای آتی خاص یک شرکت در قیمت سهام دوره جاری بیشتر می شود. جهت آزمون این دو فرضیه، از مدل شماره ۵ برای سالهای ۸۶ تا ۸۹ استفاده شده است. همان طور که بیان شد در صورت مثبت و معنی دار بودن ضریب تعامل

قابلیت مقایسه و سودهای آتی مربوط به صنعت ($Comp_{it} \times IX_{it3}$) و ضریب تعامل قابلیت مقایسه و سودهای آتی خاص شرکت ($Comp_{it} \times FX_{it3}$) فرضیه های مذکور تأیید می شوند.

نتایج برآورد مدل آزمون فرضیه های ۲ و ۳ در جدول شماره (۶) ارائه شده است. با توجه به سطح معنی داری آماره F و مقدار آماره دوربین واتسون، معنی داری کل مدل رگرسیون و عدم وجود خود همبستگی بین خطاها قابل تأیید می باشد.

همان طور که در جدول شماره (۶) مشاهده می گردد، ضریب $Comp_{it} \times IX_{it3}$ مثبت است اما معنادار نمی باشد ($p=0,937; 34,11$) و ضریب $Comp_{it} \times FX_{it3}$ منفی و معنادار است ($p=0,000; -1515$). در نتیجه، فرضیه دوم و سوم نیز در سطح معنی داری پنج درصد رد می شوند. یعنی، برای شرکت های با قابلیت مقایسه بیشتر، انعکاس اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت و اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت در قیمت جاری سهام بیشتر نیست. به بیان دیگر، قابلیت مقایسه صورت های مالی به انعکاس این دو دسته از اطلاعات در قیمت سهام دوره جاری کمک نمی نماید. ضریب تعامل زیان و سودهای آتی ($LOSS_{it} \times X_{it3}$) منفی و به لحاظ آماری معنادار است و نشان می دهد که برای شرکت های زیان ده، ضریب واکنش سودهای آتی کمتر می باشد. ضریب تعامل نوسانات سود و سودهای آتی ($Earnstd_{it} \times X_{it3}$) و ضریب تعامل اندازه و سودهای آتی ($Size_{it} \times X_{it3}$) منفی است و به لحاظ آماری معنادار نمی باشد و نشان می دهد که برای شرکت های با نوسانات سود بیشتر، ضریب واکنش سودهای آتی پایین تر است ولی به لحاظ آماری این رابطه معنادار نیست و برای شرکت های بزرگتر، ضریب مذکور بالاتر نمی باشد. ضریب تعامل رشد و سودهای آتی ($Growth_{it} \times X_{it3}$) مثبت است و به لحاظ آماری معنادار نمی باشد. به این معنا که در شرکت هایی که رشد بیشتری دارند، ضریب واکنش سودهای آتی بالاتر است اما این رابطه به لحاظ آماری معنادار نمی باشد.

جدول ۶. نتایج آزمون فرضیه دوم و سوم

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	سطح معناداری
IX_{it-1}	-۱۱۴۹	۳۵۸	-۳,۲۱	۰,۰۰۱
IX_{it}	-۷۳۳,۱	۳۸۵,۹	-۱,۸۹	۰,۰۵۸
IX_{it3}	۱۱۲,۳	۸۷,۳۷	۱,۲۸	۰,۱۹۹

۰,۰۰۱	-۳,۲۲	۳۵۷,۱	-۱۱۵۳	FX_{it-1}
۰,۰۹۹	-۱,۶۵	۳۸۷,۶	-۶۴۰,۹	FX_{it}
۰,۳۶۷	۰,۹۰۲	۸۹,۹۳	۸۱,۱۵	FX_{it3}
۰,۳۴۴	-۰,۹۴۷	۰,۴۳۸	-۰,۴۱۵	R_{it3}
۰,۲۷۲	-۱,۰۱	۴۵۷	-۵۰۲,۸	$Comp_{it}$
۰,۸۲۴	۰,۲۲۲	۱۲۶۹	۲۸۲,۶	$Comp_{it} \times IX_{it-1}$
۰,۰۴۶	-۱,۹۹	۱۹۴۱	-۳۸۸۲	$Comp_{it} \times IX_{it}$
۰,۹۳۷	۰,۰۷۹	۴۳۱	۳۴,۱۱	$Comp_{it} \times IX_{it3}$
۰,۰۶۵	۱,۸۴	۵۳۷	۹۹۳	$Comp_{it} \times FX_{it-1}$
۰,۰۴۹	-۱,۹۷	۱۵۳۰	-۳۰۲۲	$Comp_{it} \times FX_{it}$
۰,۰۰۰	-۳,۹۴	۳۸۳,۹	-۱۵۱۵	$Comp_{it} \times FX_{it3}$
۰,۰۱۲	۲,۵۳	۱,۳۳	۳,۳۷	$Comp_{it} \times R_{it3}$
۰,۰۰۰	-۵,۰۳	۱۰,۱۱	-۵۳,۶۲	$Size_{it}$
۰,۰۰۰	۳,۴۱	۱۳,۵۳	۴۶,۲۹	$Size_{it} \times X_{it-1}$
۰,۰۷۳	۱,۷۹	۱۴,۳۸	۲۵,۸۲	$Size_{it} \times X_{it}$
۰,۴۳۵	-۰,۷۸۱	۳,۲۲	-۲,۵۱	$Size_{it} \times X_{it3}$
۰,۳۵۰	۰,۹۳۶	۰,۰۱۶	۰,۰۱۵	$Size_{it} \times R_{it3}$
۰,۸۷۹	۰,۱۵۱	۱۴,۹۲	۲,۲۶	$Loss_{it}$
۰,۴۱۹	۰,۸۰۹	۵۶,۱۰	۴۵,۳۹	$Loss_{it} \times X_{it-1}$
۰,۷۶۶	۰,۲۹۶	۴۵,۱۱	۱۳,۳۹	$Loss_{it} \times X_{it}$
۰,۰۱۴	-۲,۴۶	۲۰,۵۸	-۵۰,۶۳	$Loss_{it} \times X_{it3}$
۰,۰۰۳	۲,۹۶	۰,۰۶۱	۰,۱۸۱	$Loss_{it} \times R_{it3}$
۰,۰۳۵	-۲,۱۱	۱۹,۲۱	-۴۰,۶۲	$Growth_{it}$
۰,۰۰۱	-۳,۲۲	۳۹,۸۸	-۱۲۸,۶	$Growth_{it} \times X_{it-1}$
۰,۰۰۰	۳,۶۳	۴۸,۳۹	۱۷۵,۶	$Growth_{it} \times X_{it}$
۰,۹۰۴	۰,۱۲	۲۱,۰۹	۲,۵۳	$Growth_{it} \times X_{it3}$
۰,۲۲۷	۱,۲۰	۰,۰۹۲	۰,۱۱۱	$Growth_{it} \times R_{it3}$
۰,۰۲۹	۲,۱۸	۵۱,۷۱	۱۱۳,۲	$Earnstd_{it}$
۰,۸۰۳	۰,۲۴۸	۱۳۵,۳۴	۳۳,۶۹	$Earnstd_{it} \times X_{it-1}$
۰,۱۴۴	-۱,۴۶	۶۹,۲۰	-۱,۰۱	$Earnstd_{it} \times X_{it}$
۰,۴۴۰	-۰,۷۷۲	۲۵,۵۶	-۱۹,۷۵	$Earnstd_{it} \times X_{it3}$

۰,۱۴۲	-۱,۴۷	۰,۱۲۶	-۰,۱۸۶	$Earnstd_{it} \times R_{it3}$
۰,۰۰۰	۵,۰۰۴	۲۷۶	۱۳۹۲	مقدار ثابت
	۶,۰۰۱			آماره F
	۰,۰۰۰			سطح معناداری آماره F
	۰,۷۶۴			ضریب تعیین
	۰,۶۳۷			ضریب تعیین تعدیل شده
	۲,۳۷			آماره دوربین-واتسون

نتیجه گیری

نتایج مطالعات گذشته حاکی از وجود رابطه مثبت بین افشای شرکت‌ها و آگاهی‌بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی می‌باشد و با عنایت به اینکه قابلیت مقایسه همانند افشا، اطلاعات در دسترس درباره شرکت‌ها را افزایش می‌دهد، انتظار بر این بود که بین قابلیت مقایسه و آگاهی‌بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی نیز رابطه‌ای مثبت وجود داشته باشد. همچنین، برخی از تحقیق‌های قبلی نشان می‌دهند که قابلیت مقایسه به انتقال اطلاعات درون صنعت کمک می‌نماید و برخی دیگر نشان می‌دهند که قابلیت مقایسه انعکاس اطلاعات خاص شرکت را در قیمت جاری سهام تسهیل می‌کند. از آنجایی که درک هر دو دسته از اطلاعات توسط سرمایه‌گذاران مورد انتظار بود؛ انتظار می‌رفت که قابلیت مقایسه به انعکاس اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت و اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت در قیمت جاری سهام کمک نماید. از این رو، در این تحقیق به بررسی دو موضوع پرداخته شد: الف) بررسی رابطه بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی با آگاهی‌بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی؛ و ب) بررسی نقش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی در انعکاس اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت و اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت در قیمت سهام دوره جاری.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های تحقیق نشان داد که برای شرکت‌های با قابلیت مقایسه بیشتر، ضریب واکنش سودهای آتی بالاتر نیست؛ به بیان دیگر، هرچه قابلیت مقایسه صورت‌های مالی شرکت بیشتر باشد، آگاهی‌بخشی قیمت سهام دوره جاری آن، در خصوص سودهای آتی بیشتر نمی‌باشد. این نتیجه با تحقیق چوی و همکاران (۲۰۱۴) که نتیجه گرفتند برای شرکت‌های با قابلیت مقایسه بیشتر، ضریب واکنش سودهای آتی بالاتر است، مطابقت ندارد. همچنین نتایج تحقیق نشان داد که قابلیت مقایسه صورت‌های مالی به

انعکاس اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت و اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت در قیمت جاری سهام کمک نمی‌نماید. این نتایج با تحقیق کیم و لی (۲۰۱۰) که دریافتند بهبود قابلیت مقایسه در نتیجه پذیرش IFRS، به انتقال اطلاعات درون صنعت کمک می‌نماید، و با تحقیق چوی و همکاران (۲۰۱۴) که نتیجه گرفتند قابلیت مقایسه، انعکاس اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت را در قیمت جاری سهام تسهیل می‌کند، همسو نیست.

نتایج تحقیق حاضر، همچنین نشان داد که بین متغیرهای کنترلی اندازه، رشد و نوسانات سود با ضریب واکنش سودهای آتی رابطه معناداری وجود ندارد و بین زیانده بودن شرکت و ضریب واکنش سودهای آتی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. در استفاده از نتایج این تحقیق باید به یک محدودیت حاکم بر تحقیق توجه نمود: *استفاده از سود به عنوان تنها معیار برای محاسبه قابلیت مقایسه صورتهای مالی.

منابع

- اسکات، ویلیام. (۲۰۰۳). *تئوری حسابداری مالی* (ترجمه علی پارسایان، ۱۳۹۱) تهران: انتشارات ترمه.
- پورعبداله صوفحسن، زهرا، باداور نهندي، یونس و برادران حسن زاده، رسول (۱۳۹۱). بررسی قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر عدم تقارن اطلاعاتی و هزینه حقوق صاحبان سهام، قابل دسترس در: http://www.civilica.com/Paper-FNCAM01-FNCAM01_138.html
- ثقفی، علی و مرفوع، محمد (۱۳۹۰) ریسک نقدشوندگی سهام و کیفیت سود. *فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۳۷، ۲۹-۱.
- رحمانی، علی و بشیری منش، نازنین. (۱۳۹۰). بررسی اثر هموارسازی سود بر آگاهی- بخشی قیمت سهام. *مجله پژوهش‌های حسابداری مالی*، ۳، ۵۴-۳۹.
- سازمان حسابرسی (۱۳۹۰) *اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی: استانداردهای حسابداری (استاندارد شماره ۱ تا ۳۲) کمیته تدوین استانداردهای حسابداری*. تهران: سازمان حسابرسی (کمیته تدوین استانداردهای حسابداری).
- صدیقی، روح‌اله (۱۳۹۲) ارتباط ساختار هیأت مدیره با محتوای اطلاعاتی سود حسابداری. *فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۲۵، ۳۷-۹۹.
- Barth, M. E., R. Landsman, W., H. Lang, M., & D. Williams, C. (2013). Effects on comparability and capital market benefits of voluntary adoption of IFRS by US Firms: Insights from voluntary adoption of IFRS by non-US Firms. *Working Paper*. Stanford University, University of North Carolina at Chapel Hill, and University of Michigan. available at: <http://ssrn.com/abstract=2196247>
- Brochet, F., D. Jagolinzer, A., & J. Riedl, E. (2012). Mandatory IFRS adoption and financial statement comparability. *Contemporary Accounting Research* (forthcoming). Harvard Business School Accounting & Management . Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1819482>.
- Campbell, J. , & Yeung, P.E.(2013). Does stock price contagion reflect the information in earnings management contagion? *Working Paper*. University of Georgia and Cornell University.
- Chen, C.-W., W. Collins, D., Kravet, T., & D. Mergenthaler, R. (2013). Financial statement comparability and the efficiency of acquisition

- decisions. Working Paper, University of Iowa and University of Texas at Dallas. Available at: <http://ssrn.com/abstract=2169082>
- Choi, J.-H., A. Myers, L., Zang, Y., & Ziebart, D. (2011). Do management EPS forecasts allow returns to reflect future earnings? Implications for the continuation of management's quarterly earnings guidance. *Review of Accounting Studies*, 16(1), 143-182.
- Choi, J.-H., Choi, S., A. Myers, L., & Ziebart, D. (2014). Financial Statement Comparability and the Ability of Current Stock Returns to Reflect the Information in Future Earnings, available at: <http://ssrn.com/abstract=2337571>
- De Franco, G., Kothari, S., & S. Verdi, R. (2011). The benefits of financial statement comparability. *Journal of Accounting Research*, 49(4), 895-931.
- Durnev, A., Morck, R., Yeung, B., & Zarowin, P. (2003). Does greater firm-specific return variation mean more or less informed stock pricing?. *Journal of Accounting Research*, 41(5), 797-836.
- Ettredge, M., Kwon, S. Y., B. Smith, D., A. Zarowin, P. (2005). The impact of SFAS No. 131 business segment data on the market's ability to anticipate future earnings. *The Accounting Review*, 80(3), 773-804.
- Fang, V., Maffett, M., & Zhang, B. (2012). The Effect of Foreign Institutional Investment on Financial Reporting Comparability. Available at: <http://www.bm.ust.hk>
- Financial Accounting Standards Board (FASB). (2010). Statement of Financial Accounting Concepts No. 8: Conceptual Framework for Financial Reporting.
- Gelb, D. S., & Zarowin, P. (2002). Corporate disclosure policy and the informativeness of stock prices. *Review of Accounting Studies*, 7(1), 33-52.
- Haw, I.-M., Hu, B., J. Lee, J., & Wu, H. (2012). Investor protection and price informativeness about future earnings: International evidence. *Review of Accounting Studies*, 17(2), 389-419.
- Horton, J., Serafeim, G., & Serafeim, I. (2013). Does mandatory IFRS adoption improve the information environment?. *Contemporary Accounting Research*, 30 (1) , 388-423.
- International Accounting Standards Board (IASB). (2010). Conceptual Framework for Financial Reporting.
- Kim, Y., & Li, S. (2010). Mandatory IFRS adoption and intra-industry information transfer. Working Paper. Santa Clara University.
- Lang, M. H., G. Maffett, M., & L. Owens, E. (2010). Earnings comovement and accounting comparability: The effects of mandatory IFRS adoption. Working Paper. University of North Carolina at Chapel Hill, and University of Rochester. available at: <http://ssrn.com/abstract=1676937>

- Lundholm, R. J., & A. Myers, L. (2002). Bringing the future forward: The effect of disclosure on the returns-earnings relation. *Journal of Accounting Research*, 40(3), 809-839.
- Luo, M., Chen, T., & Yan, I. (2014). Price informativeness and institutional ownership: evidence from Japan. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 42(4),627-651.
- Tucker, J., & Zarowin, P. (2005). Does Income Smoothing Improve Earnings Informativeness?. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=744708>.
- Zarowin, P. (2002). Does Income Smoothing Make Stock Prices More Informative?. New York University Stern School of Business. Available at: SSRN: <http://ssrn.com/abstract=315099>.
- Zhang, H. (2012). Accounting Comparability, Audit Effort and Audit Outcomes. Available at: <https://aaahq.org>.